Dosarul nr. 2a-2892/23 (dosar electronic 2-21024133-02-2a-31072023)
Judecătoria Chișinău, judecător Ecaterina Silivestru

D E C I Z I E

mun. Chișinău 21 februarie 2024

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila și Vitalie Cotorobai
Grefier Zoia Plești

examinând, în ședință de judecată publică, apelurile declarate de avocatul Macovei Tatiana, în interesele reclamantului Mogîldea Tudor și de pârâta ,,Real-IMMO-25" S.R.L., împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 13 aprilie 2023, pronunțată în cadrul cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Mogîldea Tudor către ,,Real-IMMO-25" S.R.L. cu privire la încasarea salariului, a penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

c o n s t a t ă:

La 15 februarie 2022, Mogîldea Tudor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ,,Real-IMMO-25" S.R.L., concretizată pe parcurs, solicitând încasarea salariului neachitat pentru munca suplimentară și cea de noapte în sumă de 236 921, 30 lei, a penalității de întârziere în mărime de 902 340, 08 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la 2 mai 2017 Mogîldea Tudor a fost angajat în cadrul unității ,,Alfa Capital" S.R.L. (denumirea unității fiind schimbată ulterior în ,,Real-IMMO-25" S.R.L. în baza contractului individual de muncă nr. 3, pentru funcția de paznic. Reclamantul presta muncă în calitate de paznic în schimburi a câte 24h, 10 zile pe lună, efectuând un schimb urmat de un repaus de 48 de ore.

Pe parcursul executării contractului individual de muncă, angajatorul efectua doar o plată parțială pentru munca efectiv prestată, iar solicitările din partea reclamantului de a-i fi achitat salariul deplin se soldau cu promisiuni din partea angajatorului că în cel mai scurt timp va primi diferența de salariu.

Totodată, reclamantul a menționat, că la 29 iunie 2020, a fost concediat în baza art. 86 alin. (1) lit. s) din Codul muncii - încheierea, vizând salariații ce prestează munca prin cumul, a unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita

profesia, specialitatea sau funcția respectivă ca profesie, specialitate sau funcție de bază.

Și în acest caz, la solicitarea reclamantului de a-i fi achitate datoriile salariale angajatorul a promis că o va face în cel mai scurt timp.

În vederea respectării prevederilor Codului muncii ce țin de procedura prealabilă la 21 iunie 2021 reclamantul a solicitat achitarea datoriilor salariale și a penalității de întârziere, însă până în prezent nu a parvenit nici un răspuns.

De asemenea, reclamantul a menționat că, reieșind din Răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii, la cererea din 9 iulie 2020, potrivit condițiilor de retribuire a muncii, urma să fie achitată suma de 30 lei pentru o oră de muncă de bază prestată.

Având în vedere faptul că presta munca de paznic în schimburi a câte 24 de ore, Mogîldea Tudor consideră că în rezultat, munca suplimentară constituie 8 ore și cea de noapte - 8 ore. Prin urmare, conform calculelor, pentru un schimb de 24, în perioada cuprinsă între lunile februarie 2018 - februarie 2020, s-ar fi cuvenit suma de 1 050 lei.

Potrivit condițiilor de retribuire a muncii indicate în extrasul de cont 1/2017, emis de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, pentru luna martie 2020, pentru un schimb de 24 de ore s-ar fi cuvenit suma de 1 417, 5 lei, pentru luna aprilie 2020 - suma de 1 362, 9 lei, pentru luna mai 2020 – 1 559, 2 lei, pentru luna iunie 2020 – 1 050 lei.

Potrivit calculelor de rigoare, pentru prestarea muncii de paznic în schimburi de 24 de ore/10 zile pe lună în perioada cuprinsă între lunile februarie 2018 – februarie 2020, lunar s-ar fi cuvenit salariu în cuantum de 10 500 lei. Pentru luna martie 2020, potrivit calculului s-ar fi cuvenit suma de 14 175 lei, pentru luna aprilie 2020 - 13 699 lei, pentru luna mai 2020 - 15 592 lei, pentru luna iunie 2020 - 9 500 lei.

În rezultat, conform calculelor indicate în tabel, suma datorată de ,,Real-IMMO-25” S.R.L. lui Mogîldea Tudor, constituie 275 547 lei, reprezentând diferența dintre suma totală cuvenită pentru perioada 01 februarie 2018 – 29 iunie 2020 și salariul real încasat de la angajator pentru perioada 01 februarie 2018 – 29 iunie 2020.

În acțiune s-a afirmat că faptul prestării muncii în schimburi de 24 de ore se dovedește prin următoarele probe: - la 06 iunie 2020, aproximativ la ora 20:00, pe teritoriul obiectului ,,Real-IMMO-25” S.R.L. amplasat pe str. Melestiu, nr. 9, mun. Chișinău, a avut loc un conflict între Mogîldea Tudor, care asigura paza, și o persoană necunoscută, care a pătruns ulterior pe teritoriul păzit de Mogîldea Tudor, în urma căruia a parvenit semnal de declanșare a butonului de alarmă ora 20.07, unde a fost trimis un echipaj mobil de Intervenție al Organizației de pază ,,Combat-Service” S.R.L. care a ajuns la fața locului. Ulterior, la fața locului s-a deplasat poliția, fiind pornită urmărirea penală pe marginea acestui caz.

Toate cele enunțate demonstrează faptul că Mogîldea Tudor activa în munca în schimburi de 24 de ore, ori în caz contrar nu este clar scopul aflării reclamantului la ora 20.00 pe teritoriul păzit de el.

Reieșind din declarațiile martorului Godzin Andrei, administrator al „Real-IMMO-25” S.R.L. consemnate în procesul-verbal de audiere a martorului nr. 9 din 1 iulie 2020, acesta confirmă munca în schimburi a lui Mogîldea Tudor în calitate de paznic.

De asemenea, prin actul eliberat de angajator la 25 martie 2020, se certifică faptul că reclamantul avea regim de muncă în schimburi, ori potrivit art. 101 alin. (1) din Codul muncii - munca în schimburi, adică lucrul în 2, 3 sau 4 schimburi, se aplică în cazurile când durata procesului de producție depășește durata admisă a zilei de muncă, precum și în scopul utilizării mai eficiente a utilajului, sporirii volumului de producție sau de servicii.

La caz obiectul care era păzit de Mogîldea Tudor, de rând cu alți doi paznici, era asigurată paza non-stop.

Suplimentar, faptul prestării muncii în schimburi de 24 ore cu un repaus de 48 de ore poate fi confirmat și de martorul Iovu Ion.

În aceeași ordine de idei, reclamantul a adăugat că, potrivit art. 329 alin. (2) din Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a indemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Astfel, suma datorată de „Real-IMMO-25” S.R.L. în calitate de penalitate de întârziere pentru perioada 31 ianuarie 2018 - 15 februarie 2021 este 566 812, 08 lei.

Reclamantul a susținut că a respectat prevederile legale în materie de procedură prealabilă și a adresat o cerere prealabilă la 21 ianuarie 2021, recepționată de angajator la 25 ianuarie 2021, însă până în prezent nu a parvenit nici un răspuns.

Or, fiind victimă a acțiunilor ilegale legate de plata parțială a salariului, reclamantul în baza prevederilor legislației muncii, consideră că este îndreptățit de a pretinde repararea prejudiciului moral cauzat prin reținerea plății integrale a sumelor de retribuire a muncii.

Astfel, prin achitarea parțială a salariului reclamantul a avut o suferință psihică, cauzându-i un prejudiciu moral, deoarece salariul i-a fost unica sursă de venit.

Prin plata parțială a salariului reclamantului i-au fost cauzate daune morale, deoarece reclamantul și familia sa a fost expus sărăciei, ori scopul oricărui remunerații este de a asigura un trai decent salariatului și membrilor familiei sale. De asemenea, cheltuielile cotidiene i-au dat naștere unor sentimente de panică, deoarece cheltuielile de existență sunt destul de costisitoare.

La cererea de chemare în judecată, reprezentantul pârâtului „Real-Immo 25” S.R.L., avocatul Sidorenco Maxim, a susținut poziția de respingere integrală a acțiunii, ca fiind neîntemeiată. Astfel, reprezentantul pârâtului a menționat că pârâtul nu recunoaște acțiunea formulată nici într-un capăt, deoarece la baza acțiunii reclamantului stau afirmațiile declarative care nu corespund realității.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13 aprilie 2023, s-a admis

parțial acțiunea înaintată de Mogîldea Tudor. S-au încasat de la ,,Real-IMMO-25” S.R.L. în beneficiul lui Mogîldea Tudor suma de 5 864, 27 lei, alcătuită din salariu pentru luna iunie 2020 și îndemnizația de eliberare de serviciu în mărimea unui salariu mediu lunar; suma de 17 941, 80 lei cu titlu de penalitate; suma de 3 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral; - suma de 8 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. S-a încasat de la ,,Real-IMMO-25” S.R.L. în beneficiul statului, suma de 717, 18 lei, cu titlu de taxa de stat. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond nu a identificat înscrisuri ce ar proba achitarea lui Tudor Mogîldea a salariului pentru luna iunie 2020 și indemnizației de eliberare de serviciu, respectiv instanța de judecată a dispus încasarea sumei de 5 864, 27 lei din salariu pentru luna iunie 2020 și indemnizația de eliberare de serviciu în mărimea unui salariu mediu lunar.

Cu referire la pretențiile reclamantului privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei instanța de judecată a reținut, că cerințele date urmează a fi admise parțial, din motivul că cuantumul prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, invocat de către reclamant în cererea de chemare în judecată, este exagerat, stabilind cuantumul acestuia în mărime de 3 000 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 4 mai 2023 Mogîldea Tudor a contestat cu apel, solicitând casarea parțială a hotărârii, în partea în care au fost respinse pretențiile din acțiune și emiterea unei noi hotărâri, prin care să se dispună încasarea salariului restant în sumă de 236 921, 30 lei, încasarea penalității pentru reținerea plății salariului în sumă de 1166734,13 lei, încasarea prejudiciului moral în sumă de 47000 lei, compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

De asemenea împotriva hotărârii instanței de fond, la 5 mai 2023 ,,Real-IMMO-25” S.R.L. a declarat apel, solicitând casarea hotărârii atacate, în partea în care s-au admis pretențiile înaintate de Mogîldea Tudor și, respectiv, emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse, în baza art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, părții apelante fiindu-i acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Totodată s-a explicat părților apelante, că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat de instanță, cererile de apel nu vor fi considerate depuse şi împreună cu actele anexate vor fi restituite. În interiorul termenului acordat, partea apelantă a înlăturat neajunsurile indicate. În consecință prin încheierea instanței de apel din 23 noiembrie 2023 apelurile declarate de avocatul Macovei Tatiana, în interesele reclamantului Mogîldea Tudor și pîrîta ,,Real-IMMO-25” S.R.L. au fost acceptate pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea cererii de apel avocatul Macovei Tatiana, în interesele reclamantului Mogîldea Tudor a indicat, că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu

au fost constatate și elucidate pe deplin, or, cu privire la munca suplimentară, apelantul a reiterat că a lucrat în calitate de paznic la ,,Real-IMMO-25” S.R.L. în schimburi, a câte 10 zile pe lună câte 24 de ore, la un interval de o dată la 3 zile calendaristice.

În același sens, declarațiile martorului Iovu Ion denotă faptul că Mogîldea Tudor, deseori după ora 17 se afla la locul de muncă, or, chiar și aproape de orele 22:00 îl vedea frecvent la locul de muncă.

De asemenea, faptele respective au fost confirmate și prin înscrisurile eliberate de organul de urmărire penală, care au fost anexate la cererea de chemare în judecată.

În altă ordine de idei, apelantul a menționat irelevanța concluziei primei instanțe cu referire la regimul de lucru prestat și tabelul de evidență, or, aceasta s-a bazat în mod special pe tabelele de evidență a timpului de muncă întocmite de intimată, unilateral, ceea ce ridică semne de suspiciune.

În context, apelantul a considerat netemeinicia atenției acordate de către instanța de fond, procesului-verbal întocmit de inspecția muncii, or, acest act a fost întocmit în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece, din circumstanțele reale ale cauzei rezultă cert faptul că apelantul lucra în schimburi de 24 de ore a câte 10 ore pe lună.

De altfel, apelantul consideră că și suma penalității urmează a fi calculată de la data reținerii achitării lunare a salariului până la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive și irevocabile pe caz, constituind 1166734,13 lei, iar prejudiciul moral cauzat prin acțiunile angajatorului constituie 50000 lei.

În motivarea cererii de apel reprezentantul ,,Real-IMMO-25” S.R.L. a invocat că, la sumele declarate de instanța de fond ca fiind restante, prima instanța a mai aplicat și penalitățile, a compensat parțial și cheltuieli de asistența juridică și a adjudecat despăgubirea pentru prejudiciu moral, cu toate că salariu pentru luna iunie 2020 și indemnizația de eliberare de serviciu în mărimea unui salariu mediu lunar au fost achitate de întreprindere, înainte de depunerea cererii de chemare în judecată.

În acest sens, apelanta a remarcat că, la materialele cauzei se regăsește dispoziția de plată nr. 12 din 19 august 2020, în sumă de 14670,43 lei, privind achitarea îndemnizației pentru concediu de odihnă nefolosit, a îndemnizației de eliberare din serviciu, a salariului pe luna iunie 2020.

Mai mult ca atât, apelanta a menționat că prin acțiunea depusă, Mogîldea Tudor nici nu a solicitat încasarea îndemnizației pentru eliberare din serviciu, or, prin încasarea sumei date instanța de fond a depășit limitele pretențiilor formulate.

Prin urmare, instanța de fond în partea admiterii acțiunii reclamantului a admis o hotărâre vădit neîntemeiată și arbitrară, deoarece de fapt a dispus încasarea dublă de la întreprindere a sumelor salariale achitate anterior.

Reprezentantul apelantului/reclamant Mogîldea Tudor, avocatul Macovei Tatiana în ședința instanței de apel a susținut argumentele expuse în apel, solicitând admiterea apelului declarat precum a fost formulat.

Reprezentantul apelantei/pîrîte „Real-IMMO-25” S.R.L., avocatul Sidorenco Maxim, a susținut argumentele expuse în apel, solicitând admiterea apelului declarat precum a fost formulat.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate de avocatul Macovei Tatiana, în interesele reclamantului Mogîldea Tudor și pîrîta „Real-IMMO-25” S.R.L. S.R.L. drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 13 aprilie 2023 din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, /sediul Centru/, a fost pronunțat la 13 aprilie 2023, iar cererea de apel a lui Mogîldea Tudor datează cu 4 mai 2023 și apelul declarat de „Real-IMMO-25” S.R.L. datează cu 5 mai 2023.Astfel Colegiul constată, cererea de apel a fost declarată în interiorul termenului acordat de Lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează, că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Totodată, sarcina instanței de apel derivă, reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu

expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul accentuează, că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani vs Spania, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis contra Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Articolul 6 CEDO prevede că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Totodată, potrivit art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art.45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

În context, potrivit art. 9 alin. (1) lit. d) Codul muncii, salariatul are dreptul la achitarea la timp și integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat.

Potrivit articolului 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii angajatorul, este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

Conform prevederilor articolului 142 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul muncii, salariul se plătește periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului sau se transferă la contul acestuia, deschis la prestatorul de servicii de plată, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției. La achitarea salariului, angajatorul este obligat să informeze în scris fiecare salariat despre părțile componente ale salariului ce i se cuvine pentru perioada respectivă, despre mărimea și temeiurile reținerilor efectuate, despre suma totală pe care urmează să o primească, precum și să asigure efectuarea înscrierilor respective în registrele contabile.

Complementar, în conformitate cu articolul 119 alin. (1) din Codul muncii, în caz de suspendare (art.76 lit. e) și m), art. 77 lit. d) și e) și art.78 alin.(1) lit.a) și d)) sau încetare a contractului individual de muncă, salariatul are dreptul la compensarea tuturor concediilor de odihnă anuale nefolosite.

Conform prevederilor articolului 143 alin.(1) - (2) din Codul muncii, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face: a) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu – în ziua eliberării; b) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care nu lucrează până în ziua eliberării din serviciu (concediu medical, absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.) – cel târziu în ziua imediat următoare zilei în care salariatul eliberat a cerut să i se facă achitările. Dacă se contestă cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu, angajatorul este obligat, în orice caz, să-i plătească, în termenele prevăzute la alin.(1), suma necontestată.

Potrivit art. 274 din Codul muncii, la desfacerea contractului individual de muncă cu salariatul angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unității, cu reducerea numărului sau a statelor de personal sau în cazul încheierii unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita profesia (funcția) respectivă ca profesie (funcție) de bază, acestuia i se plătește o indemnizație de eliberare din serviciu în mărimea salariului său mediu lunar.

În conformitate cu art. 330 din Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art. 225 alin. (8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă, că la 2 mai 2017 între „Alfa Capital” S.R.L. (redenumită în „Real-IMMO-25” S.R.L.) și Mogîldea Tudor, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 3, privind angajarea în funcția de paznic, pe o perioadă nedeterminată, prin cumul, cu stabilirea unui salariu tarifar - 30 lei pe oră, regimul de muncă fiind stabilit: timp de muncă parțial conform graficului aprobat.

Ulterior, conform ordinului nr. 1 din 29 iunie 2020, Mogîldea Tudor a fost concediat din funcția de paznic în temeiul art. 86 alin. (1) lit. s) din Codul muncii.

La caz, invocând că angajatorul înregistrează datorii la plățile salariale, Mogîldea Tudor a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată solicitând încasarea de la S.R.L. ”Real-IMMO-25”, a salariului neachitat pentru munca suplimentară și cea de noapte în sumă de 236921,30 lei, a penalității de întârziere în mărime de 902340,08 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8000 lei.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 13 aprilie 2023, Judecătoria Chișinău /sediul Centru/, a admis parțial acțiunea înaintată de Mogîldea Tudor și a încasat de la S.R.L. ”Real-IMMO-25” în beneficiul lui Mogîldea Tudor: suma de 5 864, 27 lei, alcătuită din salariu pentru luna iunie 2020 și îndemnizația de

eliberare de serviciu în mărimea unui salariu mediu lunar; suma de 17 941, 80 lei, cu titlu de penalitate; suma de 3 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral; suma de 8 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Raportând la caz normele legale sus-menționate și din circumstanțele stabilite, Colegiul civil apreciază ca întemeiată soluția primei instanțe cu privire la încasarea de la „Real-IMMO-25” S.R.L. în beneficiul lui Mogîldea Tudor a sumei de 5864,27 lei alcătuită din salariu pentru luna iunie 2020 și îndemnizația de eliberare de serviciu în mărimea unui salariu mediu lunar, precum și a sumei de 17 941, 80 lei cu titlu de penalitate deoarece, după cum a fost constatat din materialele cauzei, nici în prima instanță și nici în instanța de apel, nu au fost constatate probe care să demonstreze achitarea de către „Real-IMMO-25” S.R.L. în beneficiul angajatului Mogîldea Tudor, a salariului pentru luna iunie 2020 și a indemnizației de eliberare de serviciu.

Mai mult ca atât, urmând concluzia instanței de fond, necombătută prin alte probe concludente și pertinente, instanța de apel remarcă faptul că, în sensul temeiniciei parțiale a pretențiilor lui Mogîldea Tudor privind încasarea restanței salariale, este relevant procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2020-00481 din 3 august 2020, emis de Inspectoratul de Stat al Muncii.

În acest sens, Colegiul civil reține că prin actul enunțat s-a constatat că: - În contractul individual de muncă nu este prevăzută durata concretă a timpului de muncă parțială (pe fracțiune de normă), prin ce se încalcă prevederile art. 49 alin. (1) lit. l) din Codul muncii; - În ziua eliberării, angajatorul nu a efectuat achitarea deplină a drepturilor salariale ce i se cuvin salariatului Mogîldea Tudor la desfacere a contractului individual de muncă și a compensației pentru concediul nefolosit, contrar prevederilor art. 119 alin. (1), art. 143 alin. (1), art. 273 alin. (2) din Codul muncii; - Angajatorul nu a întreprins toate măsurile necesare pentru ca salariații să folosească concediile de odihnă anual integral, prin ce se încalcă prevederile art. 118 alin. (1) din Codul muncii; - Angajatorul nu a achitat salariatului Mogîldea Tudor compensația pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare, prin ce încalcă prevederile art. 158 alin. (1) din Codul muncii.

În context, Colegiul civil remarcă faptul că, în perioada ianuarie 2017 - februarie 2020, Mogîldea Tudor a activat conform graficului de muncă redus, 40 ore pe lună, 5 zile lucrătoare câte 8 ore într-o lună (f.d. 208-235, Vol.I), iar din luna martie 2020, angajatorul a decis să majoreze volumul orelor de muncă, respectiv salariile paznicilor au fost majorate în modul corespunzător, paznicii au trecut la grafic de lucru 10 zile lucrătoare câte 8 ore pe o lună (în mediu), fapt demonstrat prin tabelele de pontaj anexate la materialele cauzei (f.d. 236-239, Vol.I).

Cu referire la repararea prejudiciului moral solicitat de către Mogîldea Tudor, instanța de apel menționează că potrivit art. 90 alin. (2) lit.c) și alin.(3) din Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului; Mărimea reparării prejudiciului

moral se determină de către instanța de judecată, ținîndu-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Conform art. 329 alin. (2) din Codul muncii, prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Astfel, Colegiul civil apreciază ca întemeiată concluzia primei instanțe și, respectiv, apreciază ca fiind declarative argumentele apelanților, în sensul încasării în beneficiul lui Mogîldea Tudor a prejudiciului moral, or, cuantumul prejudiciului moral a fost stabilit atât prin prisma acțiunilor „Real-IMMO-25” S.R.L., exprimate prin faptul că angajatorul nu i-a achitat la timp salariatului, contribuția cuvenită angajatului, cât și prin prisma compensării echitabile a prejudiciului suferit.

De altfel, instanța de apel consideră irelevante argumentele apelanților, cu privire la aspectul cuantumului prejudiciului moral, deoarece, conform art.1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Prin prisma art. 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Subsecvent, Colegiul civil notează că remunerația/compensația prejudiciului moral are scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferințele psihice și fizice cauzate de către făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil și proporțional suferințelor cauzate.

Respectiv, instanța de apel constată că la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, prima instanță a ținut cont atât de importanța drepturilor

reclamantului/intimat Mogîldea Tudor la viață, sănătate, libertate, care au fost lezate prin neachitarea în termenul corespunzător a salariului și altor plăți, cât și de felul vinovăției „Real-IMMO-25” S.R.L. exprimată prin intenție sau imprudență,

Suplimentar, în susținerea concluziei primei instanțe și, respectiv, menținerea actului judecătoresc atacat cu apel, Colegiul civil menționează că potrivit prevederilor art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

De asemenea, este necesar de a concretiza, că instanța de apel în esența sa este o continuare a instanței de fond, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

Cu toate acestea, pe lingă faptul că argumentele apelanților nu se referă la încălcarea esențială de către prima instanță a unor prevederi legale, Colegiul civil reține că pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, nu au fost prezentate alte probe decât cele deja existente la materialele dosarului, iar apelantul nu a solicitat instanței judecătorești intervenirea pentru a obține careva probe ce ar demonstra veridicitatea pretențiilor sale, or, instanța fiind pusă în situația soluționării litigiului în urma studierii probelor anexate și în raport cu prevederile normelor legale aplicabile speței.

Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că ”...art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în cererea de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, care ar duce la anularea actului judecătoresc atacat cu apel.

Astfel, dat fiind că argumentele apelanților sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelurile declarate sunt nefondate și pasibil de a fi respins.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a) și 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Respinge cererile de apel declarate de avocatul Macovei Tatiana, în interesele reclamantului Mogîldea Tudor și de pârâta „Real-IMMO-25” S.R.L.

Menține hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 13 aprilie 2023, pronunțată în cadrul cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată

înaintată de Mogîldea Tudor către ,,Real-IMMO-25” S.R.L. cu privire la încasarea salariului, a penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecător

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai